

Sander Wijdeven, Staatsbosbeheer

“Uit Belgisch onderzoek blijkt dat de Amerikaanse vogelkers meer domineert in bossen waar de begrazingsdruk hoog is”

“De bestrijding van de Amerikaanse vogelkers is op de lange termijn weinig succesvol gebleken. We beseffen dat we gewoon niet meer volledig van deze soort afkomen. Dus ja, laten we er het beste van maken, sterker nog, laten we hem hier en daar omarmen. Maar niet overal. Op sommige plekken zorgt de Amerikaanse vogelkers voor grote problemen omdat hij de natuurkwaliteit bedreigt, bijvoorbeeld in opener landschappen, zoals heidevelden, duinvalleien en waardevolle oude lichte bossen van eiken en dennen. Je zou alle inspanningen op die plekken moeten concentreren.

Op andere plekken kunnen we er het beste van maken door onze bossen veerkrachtiger te maken. De Amerikaanse vogelkers krijgt de ruimte omdat onze bossen van oudsher veel licht doorlieten. Door meer concurrentiekrachtige soorten zoals beuk, esdoorn, douglas en linde in het bos te brengen zal de Amerikaanse vogelkers niet gaan domineren.

Een factor om rekening mee te houden is de wilddruk. Uit Belgisch onderzoek blijkt dat de Amerikaanse vogelkers meer domineert in bossen waar de begrazingsdruk hoog is. Reeën en herten knabbelen eerder aan eiken, lindes en esdoorns dan aan vogelkers. De wilddruk moet dan omhoog of de concurrerende soorten moeten beschermd worden.

Als het ons lukt onze bossen diverser te maken, dan kunnen we ook gaan profiteren van de voordelen van de Amerikaanse vogelkers, denk bijvoorbeeld aan zijn bijdrage aan rijk strooisel, de goede kwaliteit hout en de vele insecten en vogels die van deze soort profiteren. Bovendien helpt een grotere diversiteit ook om onze bossen robuuster te maken tegen ziektes, veranderende wensen in de samenleving en de gevolgen van klimaatverandering.”

“Amerikaanse vogelkers is hier om te blijven, laten we er het beste van maken”

Het is nog niet zo lang geleden dat je op een excursie met de boswachter min of meer verplicht was om elke Amerikaanse vogelkers die je tegen kwam er uit te trekken. Want alle kleine beetjes helpen. En anders moeten de vrijwilligers het doen. Tegenwoordig lijkt er wat ontspanning op te treden en vinden sommigen het helemaal niet zo erg meer als er hier en daar een vogelkers staat. Klopt het dat de stemming tegenwoordig meer is dat de Amerikaanse vogelkers niet is uit te rooien, dus hier altijd zal blijven en dat we er dus het beste van moeten maken?

— Lotty Nijhuis (journalist)

Wim Buysse, Agentschap Natuur & Bos

“Laat ons focussen hoe we onze natuur zo snel mogelijk resiliënt kunnen maken tegen die veranderingen. In dat verhaal speelt Amerikaanse vogelkers slechts een bijrol.”

“Je krijgt ze nooit meer weg. Vertaald naar beheer komt “er het beste van maken” neer op kiezen voor realistische beheerdoelstellingen. Streef je naar herstel van belangrijke natuurwaarden in (half)open natuur, dan is Amerikaanse vogelkers een probleem. Heb je het beheer van een blok van minstens 500 ha volledig onder controle én daarnaast garantie om 20-30 jaar lang over voldoende mensen en middelen te beschikken, dan is een systematische bestrijding zinvol en leidt dit tot een duurzaam resultaat. Zijn die randvoorwaarden niet aanwezig dan is kans op duurzaam succes laag. In veel situaties zelfs nihil.

In bossen kan je overschakelen naar boomgericht beheer. Dat helpt je focussen op het positieve, op opportuniteiten, zoals stabiele en vitale toekomstbomen van dennen en inheems loofhout en pleksgewijze inheemse verjonging. Je kan kloempen inheems loofhout inplanten, zowel schaduw- als lichtboomsoorten, die je wel enkele jaren moet vrijstellen. Op termijn krijg je structureel diverse ongelijkjarige bossen waarin Amerikaanse vogelkers aanwezig blijft, maar niet meer aspectbepalend.

Te vaak zie ik de reflex om te bestrijden zonder dat er goed over is nagedacht. In een aantal bossen is bestrijding zelfs het enige beheer. In de Game of Thrones van terreinbeheer is dit net als de Targaryens en Lannisters die elkaar blijven bestrijden terwijl de White Walkers oprukken. We krijgen volop te maken met klimaatverandering maar ook met geopolitieke verschuivingen die dan weer invloed op beschikbare budgetten zullen hebben. Laat ons focussen hoe we onze natuur zo snel mogelijk resiliënt kunnen maken tegen die veranderingen. In dat verhaal speelt Amerikaanse vogelkers slechts een bijrol.”

Bart Nyssen, Bosgroep Zuid Nederland

“In het Nederlandse bos valt veel licht op de bosbodem. De vogelkers krijgt daarmee alle gelegenheid om te gaan domineren in de struiklaag”

“In zestig jaar tijd is het niet gelukt om de Amerikaanse vogelkers uit te roeien. Bestrijding heeft inmiddels meer dan tweehonderd miljoen euro gekost. Geld dat je ook kunt investeren in bosontwikkeling. Ik vind dus dat we er het beste van moeten maken en de kansen moeten zien. Uit onderzoek van Naturalis blijkt dat deze vogelkers een positieve bijdrage levert aan de biodiversiteit. Ook zorgt de soort voor een goede houtproductie en is hij prima in het bosecosysteem te integreren. Bovendien hoeft de vogelkers als pioniersoort in bossen helemaal geen probleem te zijn. Het probleem is hoe wij onze bossen beheren. In het Nederlandse bos valt veel licht op de bosbodem. De vogelkers krijgt daarmee alle gelegenheid om te gaan domineren in de struiklaag. We zouden onze bossen veel soortenrijker en structuurrijker moeten maken, dan krijgt de vogelkers minder ruimte en blijft hij een pionier. Dan is er ook geen probleem. Als Bosgroep investeren we daarom in de aanplant van ontbrekende boom- en struiksoorten als linde, haagbeuk en hazelaar. Ook in cultuurlandschappen met hoge natuurwaarde, zoals heide, gedraagt de vogelkers zich als een pionier. Waar bos omgevormd wordt naar heide veroorzaakt deze boomsoort problemen. In goed ontwikkelde structuurrijke heide kan de vogelkers zich echter moeilijker vestigen en moeten zaailingen verwijderd worden, net zoals die van den en berk. Goed ontwikkelde ecosystemen zijn veel robuuster en beter bestand tegen de komst van nieuwe exoten. Met de klimaatverandering en de toenemende globalisering zullen er alleen maar meer exoten bijkomen. Eigenlijk zou de aandacht moeten verschuiven van bestrijden naar voorkomen dat problematische exoten zich überhaupt vestigen.”

Martijn Boosten, senior adviseur Probos

“Op arme zandgronden kan de soort met zijn gunstige strooiseleigenschappen bijdragen aan bodemverbetering”

“Ik ben het eens met de stelling. We moeten de realiteit onder ogen zien dat we de Amerikaanse vogelkers in Nederland, ondanks decennia bestrijding tegen hoge kosten, niet meer kwijtraken. Probos concludeerde in 2005 al in een onderzoek dat uitroeien een illusie is, omdat onder meer een gecoördineerde aanpak op landschapsschaal ontbreekt. Je moet je überhaupt afvragen of grootschalige bestrijding nog wenselijk is. Het is slimmer om de (vaak schaarse) bestrijdingsbudgetten in te zetten op plekken waar ze het meeste rendement opleveren. Bijvoorbeeld op plekken waar specifieke natuurwaarden in het gedrang komen of op locaties waar Amerikaanse vogelkers zich net heeft gevestigd. Jonge ‘haarden’ kun je immers makkelijker uitroeien en hiermee verdere verspreiding voorkomen. Op plekken waar de vogelkers op grote schaal voorkomt, kan er beter worden gekeken hoe je de soort integreert in het beheer door te werken aan meer gesloten, schaduwrijke bostypen. Met de aanplant van soorten als beuk, douglas, esdoorn en thuja introduceer je bomen die kunnen concurreren met Amerikaanse vogelkers. Daarnaast (her) ontdekken we steeds meer de positieve eigenschappen van de Amerikaanse vogelkers. Op arme zandgronden kan de soort met zijn gunstige strooiseleigenschappen bijdragen aan bodemverbetering. Recent onderzoek heeft aangetoond dat de Amerikaanse vogelkers steeds meer bijdraagt aan de biodiversiteit, omdat hij integreert in het voedselweb. Tot slot heeft de soort ook de potentie om, met de juiste behandeling, hout te produceren. Waarom zouden beheerders daar geen gebruik van maken?”